

Mijnheer de minister,
Geachte collega burgemeesters en schepenen,
Dames en heren,

Van harte welkom in het fraaie kader van het park en kasteel van Brasschaat voor deze officiële opening van het projectsecretariaat van het Schelde-Landschapspark. We maken bovendien van de gelegenheid graag gebruik voor een toelichting bij het opzet van de kaderovereenkomst rond het landschapspark.

Ik spreek hier ook namens de andere 6 leden van het bestuur: Jo Van Eetvelt, burgemeester van Bornem, Willy Minnebo, burgemeester van Zwijndrecht, Rik Daelman, burgemeester van Waasmunster, Luc De Ryck, burgemeester van Temse, Marc Gybels, burgemeester van Wetteren en Luc Van Linden, burgemeester van Niel.

Vandaag kan ik U meedelen dat het project Schelde-Landschapspark een echte en concrete toekomst voor ogen heeft. Dit project situeert zich niet alleen in de juridische en bestuurlijke sfeer maar ook wensen we voor onze regio, van Gent tot Antwerpen, iets te gaan betekenen op stedenbouwkundig en landschapsarchitecturaal vlak. Het feit dat de Vlaamse bouwmeester en de Antwerpse bouwmeester hier aanwezig zijn, toont aan dat ze veel belang hechten aan dit vernieuwend project voor de regio.

De basis voor onze aanwezigheid hier vandaag, werd gelegd toen de 25 deelnemende gemeenten en 2 provincies op 1 december 2004 het Scheldecharter ondertekenden. Met dat engagement werd het startschot gegeven voor een gedreven en vooruitstrevend project met als voornaamste doelstelling : een vernieuwde regionale economische regio-ontwikkeling op gang brengen. Meer nog, met dit engagement wilden we tevens meer draagkracht geven aan de Scheldeverdieping. Want wij kunnen vanuit onze gemeentelijke ervaring en deskundigheid, oa. inzake de structuurplannen, de nodige kennis ter beschikking stellen om bv. natuurcompensaties op positieve wijze in te bedden en te kaderen.

Voor mij mag het alvast duidelijk zijn, dit landschapspark moet vooral een win-win situatie beogen voor de gemeenten, voor de provincies en voor het gewest.

Allemaal knappe ideeën zullen sommigen terecht denken. Maar hoe zet je die bevolgen plannen om in haalbare projecten en waar vind je of haal je de nodige financiering. Dat zoiets zelf organiseren niet evident is voor onze lokale besturen, weet iedereen. Vanuit de logica van goed en zuinig bestuur is het niet vanzelfsprekend om dergelijke grensoverstijgende projecten met doelstellingen op middellange en lange termijn budgettair te realiseren.

Daarom werd een Europese bevraging georganiseerd die ons een partner diende te bezorgen met wie we een huwelijk zouden aangaan. Geen professioneel "verstandshuwelijk" maar een huwelijk gebaseerd op samenwerking en vooral op vertrouwen. Onze eisen in de bevraging waren zeer groot: prefinanciering, ter beschikking stellen van personeel, opstellen van een gemeenschappelijke visie en het ontwikkelen van projecten van diverse oorsprong. Het Autonoom Gemeentebedrijf van Brasschaat stelde kennis en mensen ter beschikking om deze Europese bevraging te organiseren. Hierdoor konden we heel veel tijd winnen en konden we al inhoudelijk beginnen te werken.

De winnaar van deze Europese bevraging is het consortium 3EW8. Een groep samengesteld uit Euro Immo Star, Eurostation (het moederbedrijf van Euro Immo Star). Beiden behoren bovendien tot de NMBS-holding. De andere twee partners zijn ERM, een bureau gespecialiseerd in milieutechnieken, en West8, een bureau gerenommeerd in stedenbouw en landschapsarchitectuur onder leiding van professor Adriaan Geuze en met referenties in gans Europa. Hun toelichting tijdens de jurering in juli 2006 en ook

nog vorige week tijdens de algemene vergadering met de gemeenten maakte indruk. Ik meen dat, zowel inhoudelijk als organisatorisch, dit de beste groep is. Voor de gemeenten binnen het Schelde-Landschapspark zal deze groep een grote meerwaarde kunnen betekenen.

Met hen zullen we binnenkort een kaderovereenkomst over een looptijd van 15 jaar tekenen. Wel hebben we aangevoeld, dat een bijkomende informatieronde ten aanzien van de betrokken gemeentebesturen nodig blijkt alvorens we tot de concrete ondertekening kunnen overgaan. Deze inforonde zal dan ook spoedig georganiseerd worden om de laatste vragen en onduidelijkheden op te lossen. Op die manier hoop ik dat het licht weldra op groen kan worden gezet, met ruime instemming van alle betrokkenen.

De kaderovereenkomst die voorligt, houdt zowel voor ons als voor onze privépartner een aantal risico's en voorwaarden in waaraan we nog stevig zullen moeten werken. Ik wil hier even dieper op ingaan omdat ik ervan overtuigd ben dat deze kaderovereenkomst vernieuwend is voor de gemeenten maar ook voor Vlaanderen.

In het Scheldecharter werd reeds een paragraaf opgenomen dat we ons binnen dit project juridisch zouden organiseren. Vanaf januari 2007 kunnen we hieraan werken met een specifiek doel voor ogen. In de kaderovereenkomst hebben we ons ten opzichte van de privépartner geëngageerd dat we dit tot een goed einde brengen tegen de zomer van 2008. In totaal hebben we nog maar eventjes 3 x 25 gemeenteraadsbesluiten nodig. Ook zal aan de provincie gevraagd worden of ze wensen deel te nemen aan deze nieuwe juridische vereniging. Nadien zal deze nieuwe juridische entiteit tesamen met 3EW8 een Publieke Private Samenwerking oprichten die de investeringen in het project verder zal regelen. Ook zal er een plaats voorzien worden voor de diverse Autonome Gemeentebedrijven, de provincies en het Vlaams Gewest. In grote lijnen is het maatschappelijk doel van deze nieuwe juridische entiteit en PPS reeds op papier gezet. Ik som ze even op:

- het op termijn realiseren van een Schelde-Landschapspark dat de rol van de Schelde als ecologische en economische levensader onderlijnt en ontwikkelt;
- een vernieuwde economische regio-ontwikkeling op gang brengen en financiering zoeken voor de diverse ontwikkelde projecten;
- het ontwerpen, plannen en uitvoeren van projecten;
- het ontwerpen en realiseren van het proces dat moet leiden tot de verwezenlijking;
- het uitvoeren van alle handelingen, studies, plannen en ontwerpen, projectstudies, de opmaak van kostprijsramingen en de risico analyse, de budgettering van inkomsten en uitgaven die hiervoor nodig zijn;
- het projectmanagement tijdens de planning en uitvoering van projecten;
- het verzorgen van de interne en externe communicatie;
- het stellen van alle handelingen die nodig zijn voor het bekomen van de vergunningen;
- het bevorderen van het maatschappelijke draagvlak voor het globale project en de onderdelen ervan.

In dit kader zullen we voor de financiering heel inventief moeten zijn. We zullen zeker Europese subsidiëring aanspreken. Verder zullen het oprichten van fondsen, het oprichten van SPV's, het invoeren van bevaks, leasing, alternatieve financieringen zeker en vast hun intrede doen.

Beste collega's,

Misschien nog veel belangrijker is dat een specifieke procesarchitectuur zal opgezet worden waar inspraak en medezeggenschap centraal staan. Want meer dan ooit besef ik dat communicatie en overleg noodzakelijk zijn. Een stuurgroep, plangroep, diverse werkgroepen en communicatiecel zullen opgericht worden. Een kwaliteitscel zal eveneens opgezet worden om het project mee in goede banen te leiden.

Er zal ook gewerkt worden aan een gemeenschappelijke lokale visie voor het Schelde-Landschapspark. Een van de grote uitdagingen is juist het werken aan een visie over de gemeentegrenzen heen. U allen weet dat dit niet zo evident is. We maken ons bovendien nog sterk dat deze visie zal moeten gedragen worden door alle partners. Deze globale gebiedsvisie zal dan op het terrein zijn uitwerking krijgen via de diverse projecten die van onderuit komen. De projecten die in het kader zullen ontwikkeld worden, hebben onder andere betrekking op:

- waterbeheersing;
- natuurbeheer;
- landschapsbeheer;
- infrastructuurbeheer;
- stedenbouw;
- toerisme;
- recreatie;
- verkeer en vervoer;
- woongebieden;
- bedrijfsvestigingen;
- landbouw.

Elk van deze thema's zal telkens in de ruime zin benaderd worden.

Door de kaderovereenkomst zo snel als mogelijk is te tekenen, kunnen we tijd winnen en reeds starten aan het realiseren van de opgesomde uitdagingen en hoeven we niet te wachten tot het najaar van 2008. Op die manier winnen we bijna 2 jaar. Ik meen dat dit ook een vorm is van efficiënt bestuur.

De privépartner zal op de diverse vlakken voor de prefinanciering van het project zorgen. De privépartner zal vanaf morgen het gewicht van het project dragen door het inzetten van personeel en middelen, door het zoeken naar subsidies, ... Bovendien is er van hen het engagement dat West8 de leiding heeft in het opstellen van de globale gebiedsvisie. Binnen het Schelde-Landschapspark wordt er volop gerekend op de terugverdieneffecten van de diverse projecten zowel voor 3EW8 als uiteraard ook voor de gemeenten.

De privépartner zal voor de realisatie van de diverse projecten mee verantwoordelijk gesteld worden voor het zoeken naar het maatschappelijk draagvlak. Ook dit is totaal vernieuwend. Hoe vaak worden we als bestuur niet geconfronteerd met een plan dat door een studie bureau wordt opgemaakt waar de lokale overheden zelf naar dit draagvlak dienen te zoeken?

Mijnheer de minister,
Dames en heren,

De uitdagingen op financieel, juridisch, bestuurlijk, landschapsarchitecturaal en stedenbouwkundig vlak zijn gigantisch groot. Dit alles kunnen we slechts bereiken wanneer alle overheden met elkaar wensen samen te werken.

Met deze wens ik, ook namens het bestuur, dan ook een oproep te doen naar alle gemeenten, de 2 provincies en de Vlaamse Overheid om binnen dit project met elkaar op een gezonde basis samen te werken. Immers, twee overheden met elkaar doen samenwerken is geen evidente zaak. In ons project zijn er in totaal 28 verschillende overheden!! We moeten, en dat is mijn persoonlijke overtuiging, evolueren naar een formele structuur van intergemeentelijke samenwerking (intercommunale) om deze regionale ontwikkeling concreet vorm te geven en is het nu het ideale moment om bepaalde engagementen in te schrijven in nieuwe gemeentelijke bestuursakkoorden en beleidsplannen die dan op hun beurt democratisch gelegitimeerd worden.

Tot slot,

Ik wens minister Kris Peeters van harte te bedanken voor de financiële steun van de Vlaamse Overheid, waardoor de opstart van dit groots project mogelijk werd. Ook bedank ik gedeputeerde Jos Geuens omdat de provincie Antwerpen nog dit jaar een financiële bijdrage aan het project zal geven.

Ik wens ook de verantwoordelijken van 3EW8 en in het bijzonder Herwig Persoons te bedanken omdat ze inschreven op onze bevraging en hiermee ook een zeer groot financieel risico nemen.

Het bestuur Schelde-Landschapspark is ervan overtuigd dat we samen met 3EW8 en alle deelnemende partners in het project een prachtige toekomst voor onze Schelderegio tegemoet gaan. Het eerste idee van een Schelde-Landschapspark is ontstaan in de jaren '60 van vorige eeuw. Samen met mijn collega burgemeesters ben ik blij dat we na 40 jaar eindelijk dromen in daden kunnen gaan omzetten.

Ik dank u.

Dirk de Kort

Brasschaat, 15 juli 2008